

Jak wspierać mowę dziecka w wieku przedszkolnym?

W okresie przedszkolnym rozwój mowy dziecka jest najintensywniejszy i trwa do 6–7 roku życia, potem mowa jest jedynie wzbogacana, szlifowana i doskonalona. Należy pamiętać, iż mowa nie jest umiejętnością wrodzoną. Mówienie jest sprawnością, której trzeba się uczyć. Człowiek nabywa ją w ciągu swojego życia w kontakcie z mówiącymi ludźmi. Dziecko przyswaja mowę drogą naśladownictwa.

Kolejność pojawiania się głosek:

- **1 – 2 rok życia** → a, e, i, o, u, y, p, b, m, t, d, n,
- **2 – 3 rok życia** → ą, ę, f, w, k, g, ch, l, ś, ź, ć, dź
- **3 – 4 rok życia** → s, z, c, dz
- **4 – 5 rok życia** → sz, ż, cz, dż
- **6 – 7 rok życia** → r

Nie wymagajmy od dziecka, aby mówiło głoski, na które rozwojowo nie jest jeszcze przygotowane.

Ćwiczenia, jeżeli dziecko nie wymawia głósłi k:

- ziewanie przy szeroko otwartych ustach,
- picie gęstych napojów przez długą i cienką słomkę,
- wypychanie językiem dolnych zębów,
- mlaskanie całą powierzchnią języka przy opuszczonej żuchwie,
- chuchanie ciepłym powietrzem na dłonie lub lusterko, żeby zaparowało,
- udawanie chrapania, kaszlenia oraz płukania gardła.

Ćwiczenia, jeżeli dziecko nie wymawia głósłsz, rz, cz, dż:

- dotykanie palcem lub łyżeczką podniebienia tuż za górnymi zębami (wałek dziąsłowy), nazywając je „zaczarowanym miejscem”, w którym język powinien przebywać, gdy mamy zamkniętą buzię,
- masaż języka – wysuwanie i cofanie języka przez lekko zwarte zęby,
- unoszenie wąskiego języka na wałek dziąsłowy (zgrubienie za górnymi zębami),
- klaskanie językiem – naśladowanie odgłosu konia uderzającego kopytami o bruk,
- przesadne i naprzemienne wymawianie głósł: e – o, i – o, a – o,
- naśladowanie rybki – zaciąganie kącików ust do jamy ustnej,
- „mycie ząbków” – oblizywanie językiem górnych zębów po wewnętrznej stronie, przy zamkniętych, a następnie otwartych ustach,
- „liczenie ząbków” – dotykanie czubkiem języka górnych zębów po wewnętrznej stronie, zaczynając od tych z tyłu przy szeroko otwartej buzi,
- „zaczarowany język” – przytrzymywanie przez kilka sekund czubka języka na podniebieniu przy szeroko otwartych ustach,

- cofanie języka w głąb jamy ustnej, zaczynając od górnych zębów, a kończąc na podniebieniu miękkim,
- okienko – zasłanianie (usta w ryjek) i odsłanianie zębów za pomocą warg (zęby złączone, żuchwa nieruchomo).

Ćwiczenia, jeżeli dziecko nie wymawia głósłi r:

- rozciąganie języka leżącego swobodnie w jamie ustnej tak, aby jego boki dotykały zębów trzonowych, a następnie wysuwanie szerokiego języka,
- ujmowanie brzegów języka między zęby trzonowe i delikatne żucie,
- ujmowanie brzegów języka między zęby trzonowe i unoszenie jego czubka do wałka dziąsłowego,
- liczenie górnych, a następnie dolnych zębów,
- masaż języka przez wysuwanie go i wsuwanie przez lekko zbliżone zęby,
- zdmuchiwanie skrawków papieru z czubka języka,
- unoszenie szerokiego języka za górne zęby,
- delikatne i coraz szybsze wymawianie dziąsłowych głósł [t] i [d] oraz [t] [d] [n] przy znacznym otwarciu ust.

Aby stymulować mowę dziecka należy pamiętać:

- wypowiedzi osób dorosłych są dla dziecka wzorem;
- na wszystkie pytania dziecka należy odpowiadać cierpliwie i wyczerpująco;
- należy zwracać uwagę na prawidłowy sposób oddychania podczas spoczynku;
- czytamy dziecku często książeczki oraz rozmawiamy o ich treści;
- często rozmawiamy z dzieckiem (np. opowiadamy o tym, co aktualnie robimy);
- ćwiczenia manualne pobudzają rozwój mowy.

Polecane strony internetowe:

- www.panilogopedyczna.pl
- www.logotorpeda.com
- www.logopedarybka.pl

opracowała: Paulina Zubryk